

način, s katerim lahko veliko povem o ljudeh, o odnosih med nami, ki se niso spremenili zadnjih nekaj tisoč let in se verjetno prav toliko tudi ne bodo. Prav to, medčloveški odnosi, je tisto, kar me zanima pri pisanju literature. No, in kot ste opazili, je lahko vmes tudi kakšen odnos s kakšnim hišnim ljubljencekom.

Katero žival in zgodbo o kateri plati človeškega imate trenutno v svoji pisateljski datoteki?

Zadnjič sem se srečal s prijateljem Slavkom Preglom, ki sta mu pravkar izšli dve knjigi (čestitam) in me je vprašal, ali kaj pišem. Človek božji, saj sem vendar v pokoju (ne pokojni), sem mu zabrusil, zdaj je na vrsti uživancija, ne pa delo.

Petra Vidali

Večer, 22. 9. 2015, str. 5

PETER SVETINA: »SMEH ROJEVA
SMEH, JOK PA JOK«

Peter Svetina (1970) je rojen v Ljubljani, najprej je študiral medicino, nadaljeval na Filozofski fakulteti v Ljubljani, di-

plomiral iz slovenistike in doktoriral iz starejše slovenske poezije. Dvakrat je bil nominiran za večernico, leta 2004 za knjigo *Mrožek dobi očala* in 2011 za *Modrost nilskih konjev*. Leta 2013 pa jo je prejel za knjigo *Ropotarna*. Ob otroški prozi piše tudi poezijo za odrasle. Prevaža iz češčine, angleščine, nemščine. Piše tudi strokovne članke o starejši slovenski mladinski književnosti, o kriminalkah in romanih. Zadnje desetletje je profesor slovenske književnosti na univerzi v Celovcu. Leto in pol je bil tudi vodja Pionirske knjižnice v Ljubljani. S 193 centimetri je največji (mladinski) pisatelj.

Iz češčine ste prevajali poezijo Miroslava Holuba, s svojimi kratkimi premissljevanji o človeku in stvareh vas je nagovoril. To je bila torej neposredna spodbuda za knjigo pesmi Domače naloge?

Ja, njegova kratka premissljevanja o točnosti, o zemljevidih, o plotu, o starki z vozičkom itn. so pravzaprav kratka premissljevanja o rečeh bivanja. Prevajanje je po mojem najgloblje ukvarjanje z besedilom. In če ti je tekst pri srcu in se te dotakne, začneš še sam premissljevati o rečeh, o katerih oni ni pisal. Tako so začela nastajati kratka premissljevanja o tem in onem, kakšna bolj eksplicitna, kakšna taka, da se zdi, da sploh niso premissljevanja. Zdi se mi, da so otroškemu svetu v tej starosti mogoče bližje domače naloge, zato sem jih potem tako naslovil. In še nekaj sem si želel: napisati take pesniške naloge, ki se kdaj sploh ne rimajo, ki sploh niso napisane po pravopisnih pravilih, ki so skratka take, kot se za naloge ne pričakuje. Po tihem tudi zato, da bi kdo v svoji glavi premaknil mejo med tem, kaj mora samo tako in nikakor ne drugače.

Nimate pri lastnem ustvarjanju težav s tem, da ste doktor literarne zgodovine in torej nenehni preučevalec drugih

literatur? »Literatura rojeva literaturo«, ste mi rekli ob prejetju večernice za knjigo Ropotarna pred dvema letoma. Kot kažejo Domače naloge, jo tudi prevajanje res rojeva? Literaturo namreč.

Sreča je, če se lahko poklicno ukvarjaš s stvarmi, s katerimi bi se ukvarjal sicer samo v prostem času. Študij in priprava na predavanja vsak semester sta dobrodejna. In kot rečeno, prevajanje se mi zdi najgloblje branje literature. Ni čudno, da tako branje rodi novo literaturo. S tem rojevanjem se mi sploh zdi tako: smeh rojeva smeh, jok pa jok.

Nikoli se preveč ne silite z enovitostjo pesniške forme. Tudi Domače naloge so take, svobodne, mnogoplastne, prežete z lirizmom, tudi nonsensom, igrive, svetinovske. So dolgo nastajale ali le dolgo čakale na izid?

Zmeraj se mi zdi, da če kaj preizkušaš in raziskuješ, ni treba ene rešitve v nedogled ponavljati. Občutek imam, da se na tak način rezultat preveč obrabi. Zato najbrž tako skakanje v obliki sem pa tja. Ampak vedno ostaja pri vsakem avtorju ena etična, moralna, duhovna konstanta, to mislim, da že. To lažje opazujem pri drugih, do svojega literarnega dela imam slabo distanco.

Po navadi se takele ciklične reči, kot so tudi Domače naloge, rodijo in ostajajo v glavi toliko časa, dokler se ne izpišejo. Svet v tistem času opazujem skozi teme in motive, ki prihajajo v pesmi ali zgodbe. Potem krpo ožameš in je suha.

Sodelovanje z ilustratorjem Damijanom Stepančičem je zdaj že stalnica vaših knjig. Kdo je bolj vplival na drugega to pot? Stepančič jo je vnovič ubral čisto po svoje, skoraj neodvisno od teksta izrisuje svojo zgodbo. Krasna nadgradnja pravzaprav?

Zanimivo je delati ob nekom, ki si pusti marsikaj, ki si marsikaj dovoli. Damijanu

ni problem risati čez rob lista. To se vidi tudi v tej slikanici. Pelje enostavno svojo zgodbo, s cesto, ki se vije skozi več ilustracij, s črkami, ki so posejane sem in tja, s kolesom, ki je parkirano, če ga kdo na naslednji ilustraciji ne vozi. Za otroke se mi zdijo tako ilustrirane knjige fantastične, listaš, pa se ti vedno kaka nova podrobnost prikaže, lahko bereš tekst, lahko bereš ilustracijo.

Čehi so vam blizu, študirali ste v Pragi. Kaj vam je pri njih najbolj všeč, anekdotičnost?

V češki literaturi občudujem na eni strani veselje do pripovedovanja, na drugi strani pa mešanje realnosti in fantastičnega, in to na tak način, da se avtorju nikakor in sploh ne zdi potrebno delati med obema svetovoma meje. Marsikdaj so stvari neskončno čudaške, ampak se ne avtor ne literarni liki tej čudaškosti ne čudijo: pride recimo v Macourkovih zgodbah človek iz pradvnine s pomočjo čarobne slušalke v šolo k Machu in Šebestovi.

Ne čudijo se. Tudi on se ne čudi. Nasprotno, ravnatelj in učiteljica sta navdušena, ker bodo imeli otroci zdaj iz prve roke informacije o tem, na kakšen način so pripravljali za obed zajca v ledeni dobi.

Vaš pesniški inventar je preprost, tudi in zlasti vsakdanji predmeti so v njem. Vse je torej vredno upesnjevanja? V Domači nalogi za vrsticami pišete: ... če je pesem v redu / se tam skrivajo / tobogan nožek kolo / okno in skozenj / sinice ...

Mislim, da ja. Vsaka stvar lahko zaživi v pesmi. Vprašanje je samo, ali je uspelo avtorju to reč doživeti na tak način, da ga je vredno zapisati v pesem.

Še zmeraj ste v Celovcu, univerzitetni profesor na tamkajšnji slovenistiki. Se je razdalja do domovine zadnja leta kaj

zmanjšala ali še povečala? Je zanimanje za slovenščino na univerzi zadostno, veliko?

Mislím, da se razdalja manjša s številom potovanj na isti kraj. Zanimanje za študij slovenščine je kar konstantno. Zadnji dve leti opažam, da je kak študent več tudi iz Slovenije, še posebej na pedagoški smeri.

Ste prisotni s kakim nemškim prevodom na tamkajšnjem knjižnem trgu ali tam figurirate le kot literarni znanstvenik, v Slovenijo pa prihajate na predstavitve svojih knjig?

Pri Dravi je izšlo nekaj slikanic v nemščini, ki jih je prevedel Fabjan Hafner. Na Koroškem, mislim, me bolj potrebujejo kot literarnega zgodovinarja in profesorja z univerze. Kot avtor knjig za otroke iz srednje oziroma jugovzhodne Evrope sem pa prepotoval že nekaj delov Nemčije.

Se je po tem, ko ste prejeli večernico, za vas veliko spremenilo, se založbe in knjižnice (še) bolj zanimajo za vas, knjižnice?

Nimam občutka, da bi se zaradi nagrade kaj bistveno spremenilo. Imam srečo, da ne napišem prav veliko, potem tudi založbe, pri katerih marajo moja besedila, nimajo težav s kakim naslovom na leto, dve.

Spremljate domačo mladinsko književnost in tujo, ki jo tudi prevajate, kar je najpozornejše branje, in v kakšni kondiciji je naša v primerjavi s tujo?

Rekel bi, da v dobri. Razlika je seveda v absolutnem številu naslovov, razlika je tudi v količini prevedenih naslovov. Prvega je seveda zaradi večjega jezikovnega zaledja na nemškem področju več, drugega pa sorazmerno z izvorno mladinsko literaturo po mojem manj kot pri nas. Razlike so po mojem občutku nekoliko tudi v žanrih: na nemškem govornem področju je precej serijalov, fan-

tazije, problemska literatura je le eden od žanrov. Kar precej pa se nemški in slovenski prostor ločita po temah literarnovednih raziskav: tipološke opredelitve žanrov v nemškem prostoru niso aktualna tema, v ospredju je all-age literatura, literatura in (zlasti elektronski) mediji pa vprašanja drugosti in tujosti.

Melita Forstnerič Hajnšek

Večer, 22. 9. 2015, str. 6

DAMIJAN ŠINIGOJ: »NAJSTNIKI SE BODO VEDNO SPOPADALI Z ENAKIMI TEŽAVAMI«

Na njegovi spletni strani piše, da je »pisatelj, prevajalec, urednik, publicist, scenarist in jamar«. Napisal je dva romana, *Vojake ubijajo, mar ne?* (Založba Amalietti, Ljubljana, 1991) in *Neizstreljeni naboj* (Založba Amalietti in Slon, Ljubljana, 1994) ter zbirko kratkih zgodb *Očkov kotichek* (Založba Goga, Novo mesto, 2003).

Prevedel je več knjig, med njimi leta 2000 roman *Kratek izlet Ratka Cvetnića*,